

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

2022–2025

MERIKOSKEN PÄIVÄKOTI

1. JOHDANTO

Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria: ” *Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Esiopetus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennakko-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakko-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.*” (Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma)

Yhdenvertaisuus-lain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan esiopetusyksikkömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2022–2025.

2. NYKYTILAN KARTOITUS

Arvioimme toimintaamme Rauhankasvatusinstituutin tasa-arvokompassin avulla. Arvioimme kaikki alueet. Alueet ovat hallinto ja johtaminen, pedagoginen toiminta, tilat ja ympäristö, asenteet ja vuorovaikutus sekä huoltajat ja sidosryhmät. Kävimme tasa-arvokompassia yhdessä läpi keskustellen ja pohtien. Kartoitukseen osallistui koko esiopetustiimi.

Kokonaispistemääräksi tuli 25/54 pistettä, eli olemme tällä hetkellä tasolla *kehittyvä*. Muilla osa-alueilla pääsimme tasolle *kehittyvä*, mutta hallinto ja johtaminen osiossa jäimme tasolle *puuttuva*. Kartoituksesta voimme päätellä, että pedagogisessa toiminnassa, tiloissa ja ympäristössä, asenteissa ja vuorovaikutuksessa sekä huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä olemme oikeilla jäljillä, mutta yksiköstämme puuttuu organisoitu toiminta tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Korkeimmat pisteet tulivat pedagogisen toiminnan osalta.

Arviointi keskittyi pääosin esiopetusryhmän toimintaan, mutta laajemmissa, koko yksikköä koskevissa aiheissa arvioimme koko päiväkodin toimintaa.

Olemme tehneet esiopetusryhmän huoltajille kyselyn liittyen arvoihin syksyllä 2021. Näitä vastauksia olemme hyödyntäneet myös tämän suunnitelman laadinnassa.

Valitsimme kolmannen tavoitteen (Sukupuolisensitiivisyyden edistäminen yksikössä) edellisen tasa-arvosuunnitelman pohjalta. Suunnitelma on tehty keväällä 2021 varhaiskasvatuksen opiskelijoiden harjoitustyönä.

3. YKSIKÖN KEHITTÄMISKOHTEET JA TOIMENPITEET

Tavoite 1: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö tehdään näkyväksi.

Toimenpiteet:

- Yksikköömme perustetaan työryhmä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Työryhmälle järjestetään riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseksi laadukkaasti. Jokaisesta ryhmästä valitaan yksi edustaja työryhmään.
- Yksikössä aletaan toteuttaa säännöllisesti henkilökunnalle ja huoltajille yhdenvertaisuuskyselyitä. Kyselyjen tuloksia hyödynnetään yksikön tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyössä.
- Kehitämme ja jatkamme arviointimenetelmiä, joiden avulla myös lapset arvioivat toimintaa.
- Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuden teemoja tuodaan näkyvämmäksi huoltajille.
- Yksikössä osallistutaan säännöllisesti koulutuksiin, joissa käsitellään monipuolisesti tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä teemoja.

Tavoite 2: Nykytilan arviointi tasa-arvokompassia hyödyntäen käydään läpi yksikön jokaisessa ryhmässä

Toimenpiteet:

- Nykytilaa kartoitetaan toiminnallisin keinoin ryhmissä. Työryhmässä käsittelemme teemoja, jotka nousevat esiin kartoituksissa. Ryhmäkohtaiset tavoitteet tarkentuvat kartoituksen pohjalta ja sieltä nousevat teemat kirjataan ryhmävasuihin.

Tavoite 3: Sukupuolisensitiivisen varhaiskasvatuksen edistäminen yksikössä

Toimenpiteet:

- Työryhmässä käydään läpi, mitä sukupuolisensitiivisyys on. Tieto jalkautetaan ryhmiin.

- Arvioimme henkilökunnan ja lasten kanssa läpi jo olemassa olevia käytäntöjä ja materiaaleja seksuaalisestiivisyyden näkökulmasta.

4. KEHITTÄMISKOHTEIDEN AIKATAULU JA VASTUU

Lukuvuonna 2022–2023 keskitymme ensimmäiseen ja toiseen tavoitteeseen. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti talon palaverien ja pedagogisten palaverien yhteydessä. Tavoitteena on, että koko yksikön kattava nykytilan kartoitus on tehty keväällä 2023 mennessä. Vastuuhenkilöinä yksikön johtaja ja työryhmä.

Kolmannen tavoitteen otamme käsittelyyn lukuvuonna 2023–2024. Vastuuhenkilöinä yksikön johtaja ja työryhmä.

Esiopetusyksikössä valitaan syksyisin painopiste, joka kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan. Tässä otetaan huomioon sen hetkinen lapsiryhmä ja huoltajien toiveet.

Muissa ryhmissä painopisteet nousevat tasa-arvokompassin myötä, ja tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan ryhmävasuun.

5. ARVIOINTI

Arviointia tehdään syksyisin ja keväisin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmässä.

Arviointiin osallistuu henkilökunta, huoltajat sekä lapset. Huoltajien kanssa tehtävässä arvioinnissa otetaan huomioon eri kieli- ja kulttuuritaustat, joten käytämme tulkkipalvelua.